

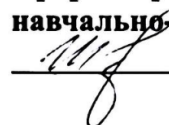
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з
навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

«31» серпня 2026 р.

ГРУПОВІ МЕТОДИ РОБОТИ В ДІЯЛЬНОСТІ
ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С4 Психологія
Освітньо-професійна програма:	«Практична психологія»
Освітній рівень:	Другий (магістерський)
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	Українська
Семестр викладання	2

м. Івано-Франківськ
2026

РОЗРОБНИК:

Доктор психологічних наук, професор
професор кафедри психології

Лариса МІЩУХА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології

протокол № 1 від 28.08.2026
завідувач кафедри психології

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олександра ПИТЛЮК-СМЕРЕЧИНСЬКА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 31.08.2026 р.

е-mail	larysa.mishchukha@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології, 316 аудиторія
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Курс «Групові методи роботи в діяльності практичного психолога» орієнтований на розкриття основних теоретичних положень, що визначають методологію та методи групової психотерапевтичної роботи. Водночас він інтегрує теоретичні знання з актуальними практичними завданнями сучасної психологічної практики.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у студентів системного уявлення про особливості роботи з групами в межах різних психотерапевтичних підходів, засвоєнню ключових професійних знань і розвитку практичних умінь. Окрім цього, курс спрямований на розвиток особистісних якостей майбутнього фахівця, які є необхідними для ефективної діяльності практичного психолога.

Метою навчальної дисципліни «Групові методи роботи в діяльності практичного психолога» є формування у студентів цілісного розуміння методологічних, науково-методичних і прикладних аспектів групової психотерапевтичної роботи, оволодіння знаннями основних напрямів групової роботи, а також у розвитку здатності інтегрувати ці знання та ефективно застосовувати їх у практичній діяльності психолога.

Завдання курсу:

- забезпечити розуміння студентами сучасних концепцій і підходів до групових методів роботи в діяльності практичного психолога;
- сформулювати уявлення про ключові методи, прийоми та інструменти роботи з психотерапевтичними групами;
- оволодіти теоретичними знаннями щодо основних напрямів групової роботи;
- розкрити специфіку організації та перебігу групового психотерапевтичного процесу;
- розвинути вміння застосовувати різні методи психологічного впливу в умовах групової взаємодії.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

- основні світові тенденції розвитку сучасної групової психотерапії;
- теоретичні засади, провідні напрями та підходи групової психотерапевтичної роботи;
- можливості, переваги та обмеження використання групової психотерапії;
- сфери та особливості застосування групових методів у різних галузях психологічної практики;
- закономірності розвитку та функціонування психотерапевтичної групи, етапи її становлення;
- особливості групової динаміки, ролі учасників та функції ведучого (терапевта);
- етичні принципи та професійні стандарти роботи з групою.

Здобувачі вищої освіти повинні уміти:

- визначати та формулювати загальні й спеціальні цілі групової психотерапії відповідно до запиту клієнтів;
- розробляти та структурувати групові методи з урахуванням особливостей цільової аудиторії;
- добирати доцільні методи, техніки та вправи для роботи з групою;
- організовувати та проводити групові заняття, створюючи безпечну та підтримувальну атмосферу;
- аналізувати прояви групової динаміки на різних етапах розвитку групи;
- застосовувати методи психологічного впливу в процесі групової взаємодії;
- ефективно управляти груповими процесами та підтримувати конструктивну взаємодію між учасниками;
- здійснювати професійну рефлексію власної діяльності та вдосконалювати навички роботи з групою.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Групові методи роботи в діяльності практичного психолога» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Практична психологія», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» 2025 року у редакції 2026 року для вступу 2026 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.	ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп організацій. ПР5. Розробляти програмні психологічних інтервенцій (тренінг психотерапія, консультування тощо) і провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми і впроваджувати їх, отримувати зворотний зв'язок, оцінювати якість. ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПР12. Демонструвати здатність до наукової рефлексії, професійного саморозвитку й формування власного стилю психологічної діяльності дотримуючись вимог етичних кодексів чинного законодавства у сфері психології.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	2		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 год	6 год
	практичні	16 год	6 год
Самостійна робота	Самостійна робота	60 год	78 год
Форма підсумкового контролю	Залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Перша психологічна допомога та кризові інтервенції, Психологія здоров'я та благополуччя особистості Інтегративний підхід в консультуванні	Виробнича практика, атестаційний екзаме́н, кваліфікаційна робота

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Історія розвитку групових методів роботи (2 год)

Виникнення та зародження групової психотерапії. Перші форми психотерапевтичних груп. Основоположники та класичні напрямки групової психотерапії. Розвиток групової психотерапії у другій половині XX століття.

Сучасний стан і тенденції розвитку групових методів.

Питання для самостійного вивчення. Сучасний стан і тенденції розвитку групових методів в Україні [1; 2; 5; 8; 10; 12; 13; 14; 19; 20].

Тема 2. Психологічні напрямки групової роботи. Екзистенційно-гуманістична психотерапія. Гештальтпідхід (2 год).

Екзистенційно-гуманістична психотерапія – основні ідеї та концепції. Мета та завдання групової роботи. Особливості групового процесу. Методи та техніки. Гештальтпідхід – принципи та концептуальні положення. Мета та завдання групи. Особливості організації процесу. Методи та техніки.

Питання для самостійного вивчення. Відмінності між екзистенційно-гуманістичною психотерапією та гештальтпідходом у груповій роботі [2; 5; 8; 10; 13; 14; 16; 19; 20].

Тема 3. Транзакційний аналіз в групі. (2 год)

Основні ідеї транзакційного аналізу – поняття «Я-стани», транзакції, сценарії життя та їх вплив на поведінку учасників групи. Мета та завдання групової роботи – розвиток усвідомлення власних моделей поведінки, поліпшення комунікації та міжособистісної взаємодії. Особливості групового процесу – взаємодія учасників через транзакції, аналіз комунікацій, робота зі сценаріями та рольовими моделями. Методи та техніки – робота з Я-станами, аналіз транзакцій, ігри, вправи на усвідомлення сценаріїв, моделювання альтернативної поведінки [2; 5; 8; 10; 13; 14; 16; 19; 20].

Питання для самостійного вивчення. Проаналізувати методи та техніки транзакційного аналізу у групі, включаючи ігри, вправи на усвідомлення сценаріїв та моделювання альтернативної поведінки

Тема 4. Методи групової роботи в НЛП (2 год)

Основні принципи НЛП у груповій роботі – моделювання поведінки, робота з ресурсними станами, усвідомлення вербальних та невербальних

комунікацій. Мета та завдання групової роботи. Розвиток комунікативних навичок, ефективної взаємодії, особистісних ресурсів учасників.

Особливості групового процесу в НЛП. Інтерактивність, активне залучення всіх учасників, робота через досвід «тут і зараз».

Методи та техніки НЛП у групі (метафори та історії, репрезентативні системи, «якірні» техніки, вправи на раппорт і калібрування, зміна переконань і поведінкових патернів).

Питання для самостійного вивчення. Основні принципи нейролінгвістичного програмування (НЛП). Використання НЛП у груповій психотерапії та тренінгах. Продумати, як включити учасників у процес, враховуючи їхні вербальні та невербальні реакції [3; 6; 7; 11; 15; 17; 18; 21].

Тема 5. Психодраматичний підхід в груповому процесі. (2 год)

Основні ідеї психодрами. Роль дії, імпровізація, вираження внутрішніх конфліктів через драматичні сцени, робота з емоціями та ролями. Усвідомлення внутрішніх конфліктів, розвиток соціальних та комунікативних навичок, опрацювання особистісних проблем у безпечному середовищі. Особливості групового процесу. Активна участь учасників, використання сценічних постановок, спостереження та зворотний зв'язок від групи і ведучого.

Методи та техніки психодрами – рольові ігри, «подвійне» відображення ролі, робота з масками, експресивні та театральні прийоми, імпровізаційні вправи для опрацювання конфліктів.

Питання для самостійного вивчення. Використання психодрами для усвідомлення внутрішніх конфліктів та розвитку соціальних навичок. Проаналізувати можливі труднощі та обмеження при застосуванні психодраматичного підходу у групі [2; 5; 8; 10; 13; 14; 16; 19; 20].

Тема 6. Арт-терапевтична група. (2 год)

Основні ідеї арт-терапії. Використання творчих процесів (малювання, ліплення, музика, драматизація) як засобу психологічного самовираження та опрацювання внутрішніх конфліктів. Розвиток емоційної саморегуляції, самопізнання, підтримка психоемоційного стану, формування комунікативних навичок. Особливості групового процесу. Взаємодія учасників через творчі завдання, безпечна та підтримувальна атмосфера, групова рефлексія творчих продуктів. Методи та техніки арт-терапії у групі (малювання та живопис, колажі, ліплення, музичні вправи, театральні та експресивні практики, творчі ігри та вправи для усвідомлення емоцій).

Питання для самостійного вивчення. Використання арт-терапії для усвідомлення емоцій та внутрішніх конфліктів. Переваги та можливі обмеження застосування арт-терапевтичних методів у групі [2; 4; 5; 10; 16; 17; 21].

Тема 7. Тілесноорієнтована терапія в групі. (2 год)

Тіло як носій емоцій та переживань, взаємозв'язок фізичного та психологічного стану. Використання тілесних практик для опрацювання внутрішніх конфліктів. Методи та техніки тілесноорієнтованої терапії у групі (дихальні практики, релаксація, рухові вправи, тілесні скульптури та пози, контактні та невербальні ігри для усвідомлення емоцій і міжособистісних процесів).

Питання для самостійного вивчення. Методи та техніки групової роботи (дихальні практики, рухові вправи, релаксацію, тілесні скульптури та контактні ігри). Використання тілесноорієнтованої терапії для усвідомлення емоцій та зняття емоційної напруги. Переваги та обмеження застосування тілесноорієнтованих методів у групі [2; 5; 8; 10; 16; 20; 22].

Зміст практичних занять

Тема 1. Історія розвитку групових методів роботи (2 год)

1. Етапи становлення групових форм роботи у психології.
2. Зародження групових форм роботи у лоні практичної медицини.
3. Вплив соціальної психології на розвиток групових форм роботи.
4. Групова психологічна робота як окремий напрям практичної психології.
5. Українська психологічна школа групових методів роботи.

Завдання для самостійної роботи: Дайте відповідь на питання(письмово): У чому полягає суть теорії «тваринного магнетизму» Ф. Месмера? Розкрийте роль А. Адлера, К. Левіна та М. Форверга у становленні тренінгового методу в психології. Які здобутки вітчизняної психології у розвитку групових форм роботи?

Тема 2. Мета, організація та динаміка групової роботи (2 год)

1. Основні цілі та завдання групової роботи в діяльності практичного психолога.
2. Види групової психологічної роботи: психотерапевтична група, психокорекційна група, психологічний тренінг, психоедукаційна група.
3. Організація групової роботи: формування групи, визначення цільової аудиторії, правила групової взаємодії, роль і функції ведучого.
4. Групова динаміка та основні етапи розвитку групи.
5. Психологічна безпека та професійно-етичні засади групової роботи: добровільність участі, конфіденційність, межі компетентності ведучого.
6. Критерії ефективності групової роботи та способи отримання зворотного зв'язку.

Завдання для самостійної роботи. 1. Описати та проаналізувати співвідношення понять: «групова психотерапія», «групова психокорекція», «груповий тренінг». Окреслити сильні і слабкі сторони групового впливу у практичній діяльності психолога.

2. На основі опису навчальної групової ситуації визначити актуальний етап розвитку групи, проаналізувати прояви групової динаміки та спрогнозувати можливі подальші зміни у взаємодії учасників. Обґрунтувати дії ведучого, спрямовані на підтримання конструктивного розвитку групи.

Тема 3. Екзистенційно-гуманістична психотерапія. Гештальтпідхід (2 год)

1. Основні ідеї та концепції екзистенційно-гуманістичної психотерапії та їх вплив на груповий процес.
2. Мета та завдання групової роботи в екзистенційно-гуманістичному підході.
3. Основні принципи та концептуальні положення гештальтпідходу та їх вплив на групову динаміку.
4. Методи та техніки роботи в гештальт-групі.
5. Відмінності впливу екзистенційно-гуманістичної психотерапії та гештальтпідходу на груповий процес

Завдання для самостійної роботи. Скласти короткий план групової роботи, використовуючи методи обох підходів для розвитку взаємодії та самопізнання учасників

Тема 4. Транзакційний аналіз в групі. (2 год)

1. Основні принципи транзакційного аналізу та їх вплив на груповий процес.
2. Поняття «Я-стани» (Батько, Дорослий, Дитина) і їх роль у взаємодії учасників групи.
3. Транзакції між учасниками та аналіз взаємодії у групі.
4. Сценарії життя учасників та їх вплив на поведінку в групі.
5. Методи та техніки транзакційного аналізу, які використовуються для керування груповою динамікою.
6. Особливості групової взаємодії при використанні транзакційного аналізу

Завдання для самостійної роботи. Опишіть вплив транзакційного аналізу на ефективність групового процесу та розвиток учасників. Наведіть приклади транзакцій у групі.

Тема 5. Методи групової роботи в НЛП. (2 год)

1. Основні принципи НЛП та їх вплив на груповий процес.
2. Використання репрезентативних систем для розуміння групової динаміки.
3. Методи створення та підтримки раппорту між учасниками групи.
4. Використання «якірних» технік для регуляції емоцій та ресурсного стану групи.
5. Аналіз взаємодії учасників та ефективності застосованих технік.

Завдання для самостійної роботи. Скласти короткий план групової вправи з використанням НЛП-технік (раппорт, «якірні» техніки, метафори) для покращення взаємодії між учасниками

Тема 6. Психодраматичний підхід в груповому процесі. (2 год)

1. Мета та завдання групової роботи в психодрамі. Особливості організації та перебігу групового процесу.
2. Ролі учасників у психодрамі (протагоніст, допоміжні «Я», ведучий, аудиторія) та їх значення для групової динаміки.
3. Методи та техніки психодрами у групі.
4. Використання рольових ігор та імпровізації для опрацювання внутрішніх конфліктів.
5. Аналіз взаємодії учасників у процесі психодрами.

Завдання для самостійної роботи. Скласти план психодраматичної вправи для роботи з певною проблемою в групі. Провести міні-вправу (у парі або малій групі) та зафіксувати спостереження.

Тема 7. Арт-терапевтична група. (2 год)

1. Мета та завдання арт-терапевтичної групи.
2. Особливості організації та перебігу групового процесу.
3. Методи та техніки арт-терапії у групі.

4. Використання творчих засобів для вираження емоцій та опрацювання внутрішніх переживань .

5. Аналіз групової взаємодії через творчі продукти.

Завдання для самостійної роботи. Проаналізувати власний досвід самовираження у творчій діяльності. Розробити план арт-терапевтичної вправи для групи. Виконати творче завдання (малюнок, колаж, інша форма) та описати власні емоції і переживання

Тема 8. Тілесноорієнтована терапія в групі. (2 год)

1. Основні ідеї та концепції тілесноорієнтованої терапії та їх вплив на групову взаємодію. Мета та завдання групової роботи.

2. Методи та техніки тілесноорієнтованої терапії у групі.

3. Використання тілесних практик для усвідомлення емоцій та зняття напруги.

4. Аналіз групової взаємодії через тілесні прояви та реакції.

5. Рефлексія та обговорення результатів групового процесу.

Завдання для самостійної роботи. Розробити план групової вправи з використанням тілесноорієнтованих технік. Виконати одну з тілесних практик (дихальна вправа, релаксація) та описати власні відчуття.

Перелік тем лекцій для аудиторної роботи для заочної форми навчання

Тема 1. Історія розвитку та сучасні засади групових методів роботи (2 год.).

Тема 2, 3. Психологічні напрямки групової роботи. Екзистенційно-гуманістична психотерапія. Гештальтпідхід Транзакційний аналіз в групі. (2 год.).

Тема 5. Психодраматичний підхід в груповому процесі. (2 год.).

Теми лекцій для самостійного опрацювання здобувачами заочної форми навчання

Тема 4. Методи групової роботи в НЛП.

Тема 6. Арт-терапевтична група.

Тема 7. Тілесноорієнтована терапія в групі.

Теми практичних занять, винесені на аудиторну роботу для здобувачів заочної форми навчання

Тема 2, 5. Мета та завдання групової роботи. Методи групової роботи в НЛП (2 год.).

Тема 7, 8. Арт-терапевтична група. Тілесноорієнтована терапія в групі (2 год.).

Тема 4. Трансакційний аналіз у групі (2 год.).

Теми практичних занять, винесені на самостійне опрацювання здобувачами заочної форми навчання

Тема 1. Історія розвитку групових методів роботи.

Тема 3. Екзистенційно-гуманістична психотерапія. Гештальтпідхід.

Тема 6. Психодраматичний підхід у груповому процесі.

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

«Групові методи роботи в діяльності практичного психолога»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч. :	60	78
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	16	8
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	21	10
Підготовка до поточного контролю	6	6
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	17	58

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного й підсумкового контролю

Організація поточного й підсумкового семестрового контролю знань здобувачів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з «Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Ознайомитися з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитися з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу» здобувача допущено до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом і силябусом навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 балів), відпрацював визначені індивідуальним планом практичні заняття, на яких був відсутнім. Ознайомитися з документом можна [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо

використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Генеративні системи ШІ можуть використовуватися для допоміжного пошуку, структурування інформації та мовного редагування за умови самостійної перевірки інформації за науковими джерелами. Не допускається подання як власної роботи згенерованого ШІ плану групового заняття, аналізу групового процесу або професійної рефлексії без самостійного опрацювання, критичної перевірки та декларування використання відповідного інструменту.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час практичних занять дозволено виключно в навчальних цілях (для уточнення певних відомостей, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах до початку заняття повинен бути активований режим «без звуку». Під час занять заборонено надсилати текстові повідомлення, слухати музику, перевіряти електронну пошту чи спілкуватися в соціальних мережах тощо, окрім виробничої необхідності. Під час заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами проведення). У разі порушення заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитися з відповідним документом можна за [посиланням](#).
Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Для вивчення дисципліни необхідні:

- навчальна аудиторія, придатна для організації роботи в парах, малих групах та проведення групових практичних вправ;
- комп'ютер та мультимедійне обладнання;
- доступ до мережі Інтернет і системи дистанційного навчання Moodle;
- доступ до електронних бібліотек, наукових баз даних та рекомендованих електронних освітніх ресурсів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх абстрактно-логічного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі психології.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.	Аналітичний, проблемно-пошуковий	усне оцінювання, письмове оцінювання
ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.	проблемно-пошуковий метод, кейс-метод, дискусії	усне оцінювання, письмове оцінювання
ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	Проблемно-пошуковий, аналітичний, кейс-метод, мозковий штурм	усне оцінювання, письмове оцінювання
ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.	Проблемно-пошуковий, аналітичний, групові дискусії	усне оцінювання, письмове оцінювання
ПР12. Демонструвати здатність до наукової рефлексії, професійного саморозвитку й формування власного стилю психологічної	Проблемно-пошуковий, дослідницький, групові обговорення,	усне оцінювання, письмове оцінювання

діяльності, дотримуючись вимог етичних кодексів і чинного законодавства у сфері психології.	кейс-метод, дискусії	
---	----------------------	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	Аудиторна робота, самостійна робота	40	25	40
Підсумкові контрольні заходи	Залік	60	35	60
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Поточний контроль проводиться викладачами під час практичних занять, а також при виконанні самостійної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані та включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, виконання письмових завдань, виступів здобувачів, участі їх у дискусіях, представлення презентації на практичних заняттях, а також виконання самостійних робіт протягом семестру. На практичних заняттях здобувачі частину часу працюють у

групі, виконують тренінгові та практичні вправи, беруть участь у рольових вправах, групових обговореннях, рефлексії та аналізі групових процесів. Під час оцінювання враховуються активність у груповій роботі, дотримання правил групової взаємодії, уміння надавати конструктивний зворотний зв'язок, аналізувати групову динаміку та обґрунтовувати доцільність застосування відповідних методів у діяльності практичного психолога.

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» (далі – Журнал) на підставі чотирибальної шкали – «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності здобувача на практичному занятті виставляють «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюють підсумкову оцінку та здійснюють підрахунок пропущених занять. «Усереднену» оцінку переводять у 100-бальну шкалу.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі зобов'язані відпрацювати **впродовж трьох наступних тижнів**. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в». У разі недотримання цієї норми, замість «н» у журналі в графі практичних занять буде виставлено «0» (нуль балів) без права перескладання.

Здобувачі повинні мати оцінки з **не менше 50% аудиторних занять**. Для здобувачів денної та заочної форми навчання передбачена **обов'язкова самостійна робота**, яка враховується в поточному контролі.

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті

Під час оцінювання роботи здобувача на практичному занятті враховуються:

- рівень теоретичної підготовки та коректність використання професійної психологічної термінології;
- активність і змістовність участі у групових формах роботи, обговореннях, практичних і тренінгових вправах;
- уміння застосовувати та аналізувати методи групової роботи, групові процеси і динаміку взаємодії учасників;

- здатність до рефлексії, надання й прийняття конструктивного зворотного зв'язку;
- дотримання професійної етики, правил групової взаємодії та психологічної безпеки, а також самостійність і обґрунтованість виконання практичних завдань.

Деталізовані критерії оцінювання роботи на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Здобувач демонструє ґрунтовне та системне знання теоретичного матеріалу, коректно використовує професійну термінологію; активно й змістовно бере участь у груповій роботі, обговореннях і практичних вправах; самостійно та обґрунтовано застосовує методи і техніки групової роботи; уміє аналізувати групові процеси та групову динаміку, здійснювати рефлексію власного досвіду, надавати конструктивний зворотний зв'язок. Дотримується правил групової взаємодії, професійної етики та психологічної безпеки.
4 бали	Здобувач демонструє достатній рівень знання теоретичного матеріалу, переважно правильно використовує професійну термінологію; бере активну участь у груповій роботі та виконанні практичних вправ; правильно застосовує основні методи і техніки, аналізує групові процеси, здійснює рефлексію та надає зворотний зв'язок. Допускає окремі неточності в поясненнях, аналізі або обґрунтуванні виконаних завдань.
3 бали	Здобувач демонструє задовільний рівень засвоєння основних положень теми, проте знання є недостатньо систематизованими; бере участь у груповій роботі та практичних вправах, але потребує часткової допомоги або уточнень викладача; допускає помилки під час застосування методів і технік; аналіз групових процесів, рефлексія та зворотний зв'язок є недостатньо повними й аргументованими.
2 бали	Здобувач демонструє фрагментарне знання теоретичного матеріалу, допускає суттєві помилки у використанні професійної термінології; участь у груповій роботі є пасивною або епізодичною; практичні завдання виконує частково або зі значними помилками; має труднощі із застосуванням методів і технік, аналізом групових процесів, рефлексією та наданням конструктивного зворотного зв'язку.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Під час оцінювання самостійної роботи враховуються:

- повнота та правильність розкриття змісту завдання, розуміння основних теоретичних положень і понять;
- самостійність та аналітичність виконання роботи, здатність узагальнювати, порівнювати й систематизувати матеріал, формулювати обґрунтовані висновки;
- опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, доцільність використання джерел і коректність посилань на них;
- практична спрямованість роботи, уміння пов'язувати теоретичні положення з методами, техніками та особливостями групової роботи практичного психолога;
- якість оформлення та дотримання вимог до виконання завдання, логічність і послідовність викладу, дотримання академічної доброчесності та встановлених термінів виконання.

Деталізовані критерії оцінювання самостійної роботи

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Самостійна робота виконана повністю та відповідно до поставленого завдання. Здобувач демонструє ґрунтовне розуміння опрацьованого матеріалу, самостійно аналізує, порівнює та узагальнює теоретичні положення, аргументує власні висновки. Доцільно використовує наукову та навчально-методичну літературу, пов'язує теоретичний матеріал із практикою групової роботи психолога. Робота логічно структурована, належно оформлена, дотримано вимог академічної доброчесності.
4 бали	Самостійна робота виконана у повному обсязі, основні положення розкрито правильно. Здобувач демонструє достатній рівень самостійного аналізу та узагальнення матеріалу, використовує відповідні джерела, формулює висновки та пов'язує теоретичні положення з практикою групової роботи. Допускаються

	окремі неточності, недостатня аргументованість окремих положень або незначні недоліки в оформленні роботи.
3 бали	Самостійна робота виконана переважно відповідно до завдання, однак окремі питання розкрито неповно або поверхово. Здобувач відтворює основні теоретичні положення, проте аналіз, порівняння та узагальнення є недостатньо самостійними й аргументованими. Практичне застосування матеріалу висвітлено частково; використано обмежену кількість джерел або наявні недоліки в роботі з ними. Висновки недостатньо обґрунтовані, наявні окремі недоліки в структурі чи оформленні.
2 бали	Самостійна робота виконана частково або зі суттєвими недоліками. Зміст завдання розкрито фрагментарно, наявні суттєві помилки в розумінні теоретичного матеріалу. Аналіз та узагальнення практично відсутні, висновки поверхові або необґрунтовані; зв'язок із практикою групової роботи психолога не простежується або представлений формально. Робота з джерелами та оформлення не відповідають установленим вимогам.
0 балів	Роботу не виконано / не подано або подана робота не дає можливості встановити самостійне досягнення визначених результатів навчання.

Для допуску до семестрового контролю здобувач повинен виконати всі види робіт, передбачені навчальним планом і силабусом, підтвердити досягнення результатів навчання на мінімальному рівні та відпрацювати передбачені індивідуальним навчальним планом заняття, на яких він був відсутній. До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів.

Усі здобувачі, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль здійснюється у формі залікової творчої роботи, що передбачає розроблення та письмове представлення плану-сценарію

групової роботи в межах одного з психотерапевтичних або психологічних напрямів, передбачених змістом дисципліни.

Здобувач самостійно обирає напрям групової роботи, визначає мету, структуру, формат і зміст групового заняття, добирає відповідні методи та техніки, обґрунтовує їх застосування, а також здійснює професійну рефлексію результатів виконаної роботи.

Детальні вимоги до структури, змісту та оформлення залікової творчої роботи розміщено в електронному курсі дисципліни в СДО.

За результатами підсумкового контролю здобувач може отримати максимально 40 балів. Мінімальна кількість балів за підсумковий контроль, що зараховується, становить 25 балів. Здобувачі, які отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали залік, та мають право на перескладання відповідно до встановленого в Університеті порядку.

Критерії оцінювання залікової творчої роботи

Під час оцінювання залікової творчої роботи враховуються:

- обґрунтованість вибору напрямку групової роботи та розуміння його можливостей у діяльності практичного психолога;
- чіткість і відповідність визначеної мети змісту та специфіці обраного напрямку;
- логічність і цілісність структури групової роботи, доцільність визначення тривалості, кількості учасників, формату та ролі ведучого;
- якість розроблення плану-сценарію, послідовність і взаємозв'язок основних етапів групової роботи;
- доцільність добору методів і технік, їх відповідність обраному напрямку, меті групи та змісту окремих етапів;
- коректність опису процедури проведення технік і розуміння особливостей їх застосування у груповій роботі;

- урахування професійно-етичних вимог і психологічної безпеки учасників, зокрема добровільності, конфіденційності, меж компетентності ведучого та можливих обмежень застосування окремих технік;
- змістовність професійної рефлексії, здатність оцінити результати виконаної роботи, власні труднощі, здобутий досвід, можливості та обмеження обраного напрямку;
- якість письмового оформлення, логічність і послідовність викладу, коректність використання професійної термінології;
- якість використаної джерельної бази, релевантність джерел та правильність оформлення списку використаної літератури.

Критерій	Макс. кількість балів	Критерії оцінювання
1. Мотивація вибору напрямку групової роботи	4	Обґрунтовано вибір напрямку, розкрито особисту та професійну зацікавленість, показано розуміння його можливостей у діяльності практичного психолога.
2. Визначення мети групової роботи	4	Мета сформульована чітко, конкретно та відповідно до обраного напрямку, змісту й передбачуваної цільової групи.
3. Загальна організація та структура групи	5	Визначено тривалість, кількість учасників, формат і роль ведучого; структура заняття логічна та послідовна; час між етапами розподілено доцільно.

4. Розроблення плану-сценарію групової роботи	8	Сценарій містить усі передбачені етапи: відкриття групи, правила, коло контакту, розігрів, основну частину, групове обговорення та завершення. Етапи взаємопов'язані й спрямовані на реалізацію визначеної мети.
5. Добір та опис методів і технік	8	Методи й техніки відповідають обраному психотерапевтичному або психологічному напрямку, меті групи та характеристикам цільової аудиторії; їх вибір науково й методично обґрунтований. Описано зміст, процедуру та умови застосування технік, продемонстровано розуміння їх можливостей і обмежень у груповій роботі.
6. Професійна коректність та безпека групової роботи.	4	Ураховано правила групової взаємодії, добровільність участі, конфіденційність, межі компетентності ведучого, критерії включення та невключення учасників до групи, можливі ризики й обмеження застосування запропонованих технік, а також заходи щодо забезпечення психологічної безпеки учасників.
7. Рефлексія результатів роботи для автора	4	Представлено змістовну професійну рефлексію: що було усвідомлено під час розроблення роботи, які знання та вміння поглиблено, які труднощі виникли, які можливості й обмеження обраного напрямку визначено.

8. Якість письмового оформлення та використання джерел	3	Робота логічно структурована, виклад послідовний, використано коректну професійну термінологію; наведено актуальні й релевантні наукові та навчально-методичні джерела, список оформлено відповідно до встановлених вимог.
Разом	40	

Деталізовані критерії оцінювання:

Бали	Характеристика виконання
36–40 балів	Робота виконана повністю, усі структурні компоненти розкрито змістовно й послідовно. Здобувач демонструє ґрунтовне розуміння обраного напрямку групової роботи, самостійно та обґрунтовано визначає мету, структуру, методи й техніки. Сценарій є логічним, цілісним і практично придатним. Ураховано етичні вимоги та психологічну безпеку учасників. Рефлексія змістовна, джерельна база належна.
31–35 балів	Робота виконана в повному обсязі та загалом відповідає завданню. Мета, структура, методи й техніки визначені правильно. Сценарій логічний і послідовний, однак окремі елементи недостатньо деталізовані або обґрунтовані. Наявні незначні недоліки в рефлексії, описі технік чи роботі з джерелами.
26–30 балів	Робота загалом відповідає завданню, основні структурні компоненти представлені. Здобувач розуміє специфіку обраного напрямку, однак обґрунтування мети, окремих етапів або технік є недостатньо повним. Сценарій має окремі методичні недоліки, рефлексія переважно описова.
21–25 балів	Робота виконана частково або недостатньо повно. Окремі елементи сценарію потребують доопрацювання; зв'язок між метою, структурою та методами простежується не завжди. Добір технік частково обґрунтований. Професійно-етичні аспекти, рефлексія та джерельна база розкриті недостатньо.

16-20 балів	Робота має суттєві змістові та структурні недоліки. Мета сформульована нечітко, сценарій недостатньо послідовний, добір методів і технік лише частково відповідає обраному напрямку. Опис процедур поверховий, рефлексія формальна, використання джерел обмежене.
1-15 балів	Робота виконана фрагментарно. Значна частина передбачених структурних компонентів відсутня або не розкрита. Здобувач демонструє недостатнє розуміння специфіки обраного напрямку групової роботи; сценарій і техніки методично не обґрунтовані, професійно-етичні аспекти та рефлексія практично не представлені.
0 балів	Залікова творча робота не виконана або не подана.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ЄКТС
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Групові форми роботи психолога в організаціях : конспект лекцій / укладачі: Н. В. Коляда, Д. Е. Данілова. Суми : Сумський державний університет, 2024. 174 с.
URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/97360>
2. Групова психотерапія : електрон. метод. рек. до практ. занять для здобувачів другого (магіст.) рівня вищ. освіти спец. 053 Психологія / уклад. М. Е. Білова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2026. 32 с.
3. Зливков В. Л., Лукомська С. О. Теорія та практика психологічних тренінгів. Київ ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 209 с.
4. Калька Н. М., Легка А. І. Основи арттерапії : практичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 104 с.
5. Карпенко Є. Сучасні методи психокорекції та психотерапії : навчальний посібник. Львів – Дрогобич: Пóсвіт, 2026. 152 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/9435/1/%d0%9a%d0%b0%d1%80%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%84_%d0%a1%d1%83%d1%87%d0%b0%d1%81%d0%bd%d1%96%20%d0%bc%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%20%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%ba%d0%be%d1%80%d0%b5%d0%ba%d1%86%d1%96%d1%97%20%d1%82%d0%b0%20%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d1%82%d0%b5%d1%80%d0%b0%d0%bf%d1%96%d1%97_2026.pdf
6. Матійків І. М., Якимів А. І., Черняк Т. Г. Основи тренерської майстерності : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. І. Якиміва. Львів : Компанія «Манускрипт», 2012. 392 с.
7. Ніколаєв Л. О. Тренінгова діяльність психолога : навч.-метод. посіб. Київ ; Переяслав : 7БЦ, 2023. 150 с.
8. Основи психотерапії : навч. посіб. / О. О. Фільц та ін. ; за ред. О. О. Фільца, К. В. Седих. 2-ге вид., допов. Київ : Академія, 2024. 206 с.
9. Організаційно-педагогічні аспекти проведення тренінгів з питань соціального захисту і соціальної роботи в умовах воєнного стану : навч.-метод. посіб. / Т.

Василюк, К. Іванова, О. Караман та ін. ; за ред. І. Трубавіної. Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 182 с.

10. Прокоф'єва О. О., Ковальова О. В., Варіна Г. Б. Психокорекція та основи психотерапії : підручник. 3-тє вид., допов. і перероб. Запоріжжя : Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2023. 474 с.

11. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування : навч. посіб. / В. М. Петрик, С. О. Гнатюк, О. Є. Черненко та ін. ; за заг. ред. С. О. Гнатюка, О. А. Смірнова, В. М. Петрика. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 200 с.

Додаткова література

12. Гасюк М., Мицкан Т., Міщиха Л. Психодіагностичні критерії формування терапевтичних груп у системі психологічної реабілітації осіб із травматичним досвідом. *Psychology Travelogs*. 2026. № 2. С. 224–247. DOI: 10.31891/PT-2026-2-21

13. Глива Є. Вступ до психотерапії : навчальний посібник. Київ: Кондор, 2024. 530 с. URL: https://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/vstdop.pdf

14. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. Київ: Академвидав, 2010. 288 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/432663.pdf

15. Карпенко Є. В. Основи психотренінгу : навч. посіб. Дрогобич : Просвіт, 2015. 78 с.

16. Карпенко Є. В. Практикум з психокорекції : практичний посібник. Ч. 1. Львів ; Дрогобич : Посвіт, 2026. 130 с.

17. Коваль І. С., Яремко Р. Я. Методичні рекомендації для проведення соціально-психологічних тренінгів за спеціальністю 053 «Психологія». Львів : ЛДУ БЖД, 2023. 43 с.

18. Кочаровський М. С. Основи соціально-психологічного тренінгу. *Психолого-педагогічний практикум* : метод. посіб. Київ : Дірект Лайн, 2024. Ч. 5. С. 87–92.

19. Методичні рекомендації до дисципліни «Основи психотерапії» для студентів освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» / Уклад. О. Г. Романовський, І. Є. Штученко. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 28 с. URL:

<https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/6462a447-9151-4efd-a1d6-495943411a04/content>

20. Основи психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с. URL: <https://psychologdcpp.in.ua/wp-content/uploads/2025/01/153588416.pdf>
21. Технології тренінгу: мистецтво мотивації : навч.-метод. посіб. / [Ніколаєв Л. та ін.] ; за ред. Л. Ніколаєва. Київ : 7БЦ, 2024. 164 с.
22. Тимошенко М. П. Тілесно-орієнтована терапія як інноваційний метод роботи психолога. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 5(39). С. 930–939. DOI: 10.52058/2786-4952-2024-5(39)-930-939
23. Berg R. C., Landreth G. L., Fall K. A. Group Counseling: Concepts and Procedures. 7th ed. New York ; London : Routledge, 2025. 272 p.
24. Benson J. Working More Creatively with Groups. 5th ed. New York ; London : Routledge, 2026. 400 p.
25. Brown N. W. Psychoeducational Groups: Process and Practice. 5th ed. New York ; London : Routledge, 2025. 300 p.
26. de Haas W. Group Therapy and Group Dynamic Theory: A Professional Method for all Group-Based Treatment. 1st ed. New York ; London : Routledge, 2024. 348 p.
27. Mishchychka L., Cherniavska N., Kravchenko V., Vitiuk N., Kulesha-Liubinets M., Khrushch O. Application of Mindfulness Practices in Work on Stress Reduction during the War. *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*. 2023. Vol. 81. P. 25–38. DOI: 10.33788/rcis.81.2

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського - <https://www.nbuv.gov.ua/>

2. PsycINFO (American Psychological Association) - міжнародна база даних анотацій і цитувань з психології та психотерапії
<https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo>
3. Society of Group Psychology and Group Psychotherapy (Division 49, American Psychological Association) — професійний ресурс із групової психології, групової динаміки та групової психотерапії; містить інформацію про наукові публікації, професійну підготовку та журнал *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*. URL: <https://www.apa.org/about/division/div49>
4. American Group Psychotherapy Association (AGPA). Practice Guidelines for Group Psychotherapy — професійні рекомендації щодо формування і ведення груп, відбору учасників, групової динаміки, терапевтичних чинників, етики, співведення та роботи з онлайн-групами. URL: <https://agpa.org/guidelines-ethics/practice-guidelines-for-group-psychotherapy-2/>
5. American Group Psychotherapy Association (AGPA). Evidence-Based Practice in Group Psychotherapy — ресурс із науково обґрунтованої практики групової психотерапії, ефективності групових втручань та професійної компетентності у груповій роботі. URL: <https://agpa.org/evidence-based-practice/>